

**НАЗАРБАЕВ ЗИЯТКЕРЛІК МЕКТЕПТЕРІ
ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ
АДАЛДЫҚТЫ САҚТАУ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

Мазмұны

1. Жалпы ережелер	3
2. Академиялық адалдық принциптері	4
3. Академиялық адалдық мәдениеті	6
4. Мектеп қоғамдастығы мүшелерінің құқықтары, міндеттері және күтілетін нәтижелері	7
4.1. Мектеп әкімшілігі	7
4.2. Педагогтар және негізгі өндірістік емес персонал	8
4.3. Қызмет көрсетуші және көмекші персонал	8
4.4. Оқушылар	8
4.5. Заңды өкілдер	10
5. Бұзушылық түрлері	11
6. Оқушылардың академиялық адалдығын бұзудың барлық түрлерін анықтау кезіндегі іс-қимыл тәртібі	13
Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының	16
академиялық адалдықты сақтау ережелеріне 1-қосымша «Назарбаев Зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымы Басқармасының шешімінің 2024 жылғы 10 қазандағы (хаттама № 50) бектілген	16
Академиялық адалдық комитетінің қызметі	16
Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының	18
академиялық адалдықты сақтау ережелеріне 2-қосымша «Назарбаев Зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымы Басқармасының шешімінің 2024 жылғы 10 қазандағы (хаттама № 50) бектілген	18
Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының академиялық адалдықты сақтау Ережелерін бұзу туралы Акт	18

1. Жалпы ережелер

1. Академиялық адалдықты сақтау ережелері (бұдан әрі - Ережелер) "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымының Жарғысы, "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымының даму стратегиясы, "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымының білім беру бағдарламасы – NIS-Programme, "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымы оқушыларының оқу жетістіктерін критериалды бағалау ережелері, Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларына арналған ішкі тәртіп ережесі мен "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымы қызметкерлерінің Әдеп кодексіне сәйкес білім беру процесінде академиялық адалдықтың пайымдары мен қағидаттарын белгілейді, "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымы (бұдан әрі – ДББҰ) мектеп қоғамдастығы мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін айқындайды, академиялық адалдықты бұзу түрлері мен бұзушылық орын алған жағдайда қабылданатын іс-шаралар тәртібі.

2. ДББҰ Білім беру процесінің негізіндегі құндылықтары:

- Құрмет;
- Ашықтық;
- Отансүйгіштік және жауапкершілік;
- Еңбекқорлық және шығармашылық;
- Адалдық;
- Отбасылық құндылықтар мен дәстүрлер;
- Денсаулық пен әл-ауқат;
- Жаһандық азаматтық.

Мектеп қоғамдастығының мүшелері академиялық адалдық принциптерін сақтай отырып, құндылықтарды ұстанады.

3. Ережелердің мақсаты – оқушылардың бойында адалдық, ашық, шынайы және сенімді қарым-қатынас құру, сондай-ақ өмірде адалдықты дамыту мәселелеріндегі жауапкершілік туралы түсініктерін қалыптастыру.

4. Академиялық адалдық – оқушылардың заңды, шынайы және адал жұмыс жасау кезінде оқушының мінез-құлқындағы рухани-адамгершілік принциптері мен құндылықтарының жиынтығы.

Адалдық "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымы (бұдан әрі – мектептер) филиалдарының білім беру үдерісіндегі басты құндылықтардың бірі болып табылады.

5. Осы ережелер мектеп қоғамдастығының барлық мүшелері үшін міндетті болып табылады. Осы Ережелер Астана қаласының Назарбаев Зияткерлік мектебіне және Астана қаласының Халықаралық мектебіне қолданылмайды.

6. Осы Ережелер ДББҰ мен мектептердің ресми сайтында қол жетімді.

2. Академиялық адалдық принциптері

7. Білім беру процесінде оқушылардың жеке адалдығы мен жауапкершілігін дамытатын академиялық адалдықтың негізгі принциптері:

- 1) адалдық – оқушылардың жұмысты адал, әдепті орындауы;
- 2) автордың және оның құқықтық мирасқорларының құқықтарын қорғауды жүзеге асыру – біреудің сөзін, ойларын дұрыс жеткізу және жұмыстардағы ақпарат көздерін көрсету арқылы авторлық құқық объектісі болып табылатын туындылардың авторлығын тану және оларды қорғау;
- 3) ашықтық – өзара сенім, оқушылар мен педагогтер арасында ақпарат пен идеялардың ашық алмасуы;
- 4) оқушылардың құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу – оқушылардың пікірлері мен идеяларын еркін білдіру құқығы;
- 5) теңдік – әрбір оқушының осы Ережелерді сақтау жөніндегі міндеті және оларды бұзғаны үшін тең жауапкершілік.

8. Әділдік пен әділеттілік сезімдерін қамтитын академиялық адалдықтың негізгі принциптері өзге тұлғалар қосқан үлесті мойындау кезінде өз жұмыстары мен іс-әрекеттері арқылы көрсетеді. Академиялық адалдық мектептің "этикалық мәдениетінің" бөлігі болуы керек және оны барлық мектеп қауымдастығы қолдауы керек.

9. Білім беру қызметі аясында мектеп қоғамдастығының мүшелері орындайтын барлық жұмыстар, оның ішінде зерттеулер, оқу және ғылыми басылымдар, талдамалық материалдар және өзге де құжаттар академиялық адалдық қағидаттарын мүлтіксіз сақтауға, сондай-ақ ДББҰ-ның құқықтық актілеріне сәйкес негізделуі тиіс.

10. Мектеп қоғамдастығының мүшелері академиялық адалдық принциптеріне сәйкес олардың авторлығын тиісті түрде мойындамай, идеяларды, тұжырымдамаларды, зерттеу нәтижелерін және басқа да интеллектуалды жетістіктерді қамтитын жұмысты орындамауға міндеттенеді.

11. Мектеп қоғамдастығының мүшелері қауымдастықтың басқа мүшесінің жұмысын өзінің жұмысы ретінде ұсынбауы керек немесе жұмысты басқа біреудің атынан ұсыну үшін, соның ішінде қызметтерге айырбастау, сыйақы беру немесе қандай да бір артықшылықтар алу үшін бермеуі керек.

12. Мектеп қоғамдастығының мүшелері академиялық адалдық ережелерін қатаң ұстануға міндеттенеді, бұл олардың басқа авторлардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтауын, плагиаттың, автоплагиаттың, ойдан шығарудың, бұрмалаудың және т. б. болмауын білдіреді.

13. Мектеп қоғамдастығының мүшелері академиялық адалдықты қамтамасыз етудің маңызды құралы ретінде мәтіндердің бірегейлігін тексеру және плагиатты анықтау мақсатында плагиатты анықтау құралдарын қолдануды білуі және қолдауы керек.

14. Академиялық адалдық принциптерін бұзу жағдайлары анықталған кезде Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының ішкі тәртіп Ережелеріне, "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымы оқушыларының оқу жетістіктерін критериалды бағалау Ережелеріне және т. б. сәйкес жауапкершілік шаралары қолданылады.

15. Мектеп қоғамдастығының мүшелері академиялық адалдық мәдениетін құрметтеу атмосферасын құруға және ДББҰ-ның академиялық адалдық принциптерін ұстанатын ұйым ретіндегі беделін сақтауға, сондай-ақ авторлық және сабақтас құқықтарды қорғауға жәрдемдесуге міндетті.

16. Педагогтар білім беру тәсілдерін әзірлеудегі өздерінің негізгі рөлін түсінуі және оқытуда, бағалауда академиялық адалдық принциптерін белсенді түрде нығайтуы тиіс.

17. Мектептің басым тәсілі академиялық адалдықты сақтаудың алдын алу болып табылады. Мектеп қоғамдастығында академиялық адалдықтың мәдениеті мен біртұтас түсінігін сақтау оқушылардың академиялық адалдықты сақтау жөніндегі міндеттерді орындауына, академиялық адалдықты сақтау бойынша күтулерді түсіну мен қолдаудың заңды өкілдеріне ықпал етеді.

18. Осы құжатта қамтылмаған академиялық адалдық мәселелері ДББҰ-ның ішкі құқықтық актілерімен реттеледі.

3. Академиялық адалдық мәдениеті

19. ДББҰ миссиясына сәйкес, мектеп қауымдастығы ұлттық және жаһандық деңгейдегі интеллектуалды әлеуетті арттыра отырып, университеттер мен жұмыс берушілердің талаптарына сәйкес келу үшін сабақ, сынып, мектеп шеңберінен шығады. Осылайша, университеттер мен жұмыс берушілер объективтілік, әділ және бейтарап жағдайларға сәйкестік дұрыс көрсетілген жағдайда оқушылардың бағаларына сене алады және мойындайды. Осы мақсатта ДББҰ "тең жағдайлар" жасауды қамтамасыз етеді және академиялық адалдықты қолдайды.

20. Мектеп қоғамдастығының, университеттердің және жұмыс берушілердің оқушылардың жетістіктері мен бағаларының дұрыстығына деген сенімін нығайту үшін академиялық адалдық мәдениетіне оң көзқарасты сақтау маңызды.

21. Академиялық адалдықты сақтау барлық мектеп қауымдастығының жауапкершілігі болып табылады.

22. Академиялық этика мәдениетін ілгерілету, бұзушылықтарды алдын алу және тәртіпті нығайту жөніндегі жұмысты ұйымдастыру мақсатында мектепте академиялық адалдық жөніндегі Комитет (бұдан әрі – Комитет) құрылады.

23. Комитеттің құрамы мен жұмыс регламенті мектеп директорының бұйрығымен бекітіледі. Оның құрамына директордың орынбасарлары, педагогтар, ұйымдастырушы-педагогтар-кураторлар, педагог-кітапханашылар, оқушылар, түлектер және ата-аналар комитетінің өкілдері кіруі мүмкін. Комитет мүшелері өз қызметін ақысыз негізде жүзеге асырады.

24. Комитеттің қызметі мектеп қоғамдастығының академиялық адалдық туралы хабардарлық деңгейін арттыруға, бұзушылықты алдын алуға бағытталған ақпараттық және профилактикалық іс-шараларға, 1-косымшаға сәйкес тәртіпті нығайту мәселелеріне бағытталған.

4. Мектеп қоғамдастығы мүшелерінің құқықтары, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4.1. Мектеп әкімшілігі

25. Академиялық адалдық мәдениеті білім беру процесінің бөлігі болып табылады және барлық мектеп қауымдастығын қамтиды.

Мектеп әкімшілігі міндетті:

1) таныстыру:

- педагогтерді, педагог-ұйымдастырушы-кураторларды, педагог-кітапханашыларды, қосымша білім беру педагогтерін және т.б. осы Ережелермен танысқаны туралы жеке қолтаңбасының белгісін енгізеді;

- Зияткерлік мектепке қабылдау туралы өтініш берген кезде және жыл сайын ата-аналар жиналыстарында заңды өкілдер жеке қолы арқылы танысқаны туралы белгі енгізеді;

- оқушылар жыл сайын оқу жылының басында кураторлық сағаттарда Назарбаев Зияткерлік мектептерінің оқушыларына арналған ішкі тәртіп ережелеріне сәйкес ДББҰ нормативтік құжаттарымен танысу журналына жеке қолтаңбасының белгісін енгізеді;

2) академиялық адалдық мектеп қоғамдастығы сақтайтын және ұстанатын білім беру ортасын құруға, бұл жауапкершілікті сезінуге және академиялық адалдық қағидастарын ұстануға мүмкіндік береді;

3) оқушылардың, педагогтердің, педагог-ұйымдастырушы-кураторлардың, педагог-кітапханашылардың, қосымша білім беру педагогтерінің және т. б. академиялық адалдықты сақтауын қамтамасыз етуге міндетті;

4) осы Ережелерді ұстануға;

5) академиялық адалдықты сақтаудың профилактикасы мақсатында академиялық адалдықты бұзу себептерін бақылау, мониторинг, талдау жүргізуге;

6) мектеп қоғамдастығының академиялық адалдық туралы хабардарлық деңгейін арттыру және мәдениетті дамыту комитетімен өзара жұмыс жасап, бұзушылықтардың алдын алуға бағытталған ақпараттық және профилактикалық іс-шаралар жүргізуге;

7) жаңадан келген оқушыларды, педагогтерді, педагог-ұйымдастырушы-кураторларды, педагог-кітапханашыларды, қосымша білім беру педагогтерін академиялық адалдықты бірыңғай түсіну және сақтау туралы хабардар етуге;

8) ДББҰ филиалдарын инспекциялау қағидаларына сәйкес ДББҰ мектептерін инспекциялау кезінде академиялық адалдықты сақтау жөніндегі деректерді ұсынуға.

26. Мектеп әкімшілігі осы Ережелерді бұзу фактісін растайтын барлық заттай дәлелдемелерді (алдау парақтары, дәптерлер, телефондар, планшеттер, электронды кітаптар, смарт-сағаттар және т.б.) барлық мән-

жайлар анықталғанға дейін және бұзушылық туралы фактілерді тергеу аяқталғанға дейін сақтауға құқылы.

4.2. Педагогтар және негізгі өндірістік емес персонал

27. Педагогтар және негізгі өндірістік емес персонал міндетті:

- 1) академиялық адалдық мәдениеті мен принциптерін ұстануға;
- 2) академиялық адалдықты сақтаудың рөлдік моделі бола отырып, оқушылар арасында академиялық адалдықты өз мінез-құлқымен және іс-әрекеттерімен сақтауға және енгізуге;
- 3) өзінің білім беру қызметінде академиялық адалдық қағидаттарын іске асыруға, оқушыларға оның негізгі қағидаларын түсіндіруге;
- 4) оқушыларда академиялық адалдық қағидаттарын ұстану дағдыларын дамыту, қазіргі заманғы шындық шеңберінде үйлесімді дамиды терең, ойлы тұлғаны қалыптастыруға ықпал етуге;
- 5) ата-аналар жұртшылығы арасында академиялық адалдық туралы ақпараттық жұмыс жүргізуге;
- 6) академиялық адалдықты бұзған жағдайлар туралы мектеп әкімшілігіне хабарлауға;
- 7) оқушының академиялық адалдықты бұзуға тартылғаны туралы заңды өкілдерін хабардар етуге міндетті.

28. Педагогтар және негізгі өндірістік емес персонал мектеп әкімшілігіне беру үшін оқушыдан осы Ережені бұзуға қатысты барлық заттай дәлелдемелерді (алдау парақтары, дәптерлер, телефондар, планшеттер, электрондық кітаптар, смарт-сағаттар және т. б.) алуға құқылы;

29. Педагогтар, педагог-ұйымдастырушы-кураторлар академиялық адалдыққа қатысты оқушылардың көзқарастары мен мінез-құлқын талдап, туындауы мүмкін түсінбеушілік, оқушылардың академиялық адалдықты сақтау қажеттілігін білмеу және т. б. жағдайда іс-қимыл жоспарын құруы керек.

4.3. Қызмет көрсетуші және көмекші персонал

30. Зияткерлік мектептің қызмет көрсетуші және көмекші персоналы міндетті:

- 1) академиялық адалдық мәдениеті мен принциптерін ұстануға;
- 2) академиялық адалдықты бұзған жағдайлар туралы мектеп әкімшілігіне хабарлауға.

4.4. Оқушылар

31. Оқушылар міндетті:

- 1) осы Ереженің мәтінімен танысуға және академиялық адалдықты бұзудың салдарын білуге;
- 2) академиялық адалдықтың біртұтас түсінігі мен мәдениетін ұстануға;
- 3) жұмыстың барлық түрлерін орындау кезінде академиялық адалдықты мүлтіксіз сақтауға;
- 4) шынайы жеке және топтық жұмыс жасауға;

5) академиялық жұмыстарды ресімдеу нысандарын (МемСТ және халықаралық танылған нысандар) пайдалануға;

б) басқа авторлардың дереккөздеріне, әдебиеттеріне және идеяларына дұрыс сілтеме жасап көрсетуге;

7) сенімді ақпарат көздерін пайдалануға;

8) басқа оқушыларға өз жұмысын бермеуге;

9) бұрын бағаланған жұмысты қайта пайдаланбауға;

10) жұмыстарды жазуда көмек көрсетуден/алудан бас тартуға;

11) жұмыстың және мектептің корпоративтік электрондық поштасына қол жеткізудің құпиялылығын қамтамасыз ету;

12) әкімшілікке, педагогтарға, педагог-ұйымдастырушы-кураторға осы Ережені бұзуға ықпал ететін өздері білетін жағдайлар туралы хабарлауға.

32. Оқушылар құқылы:

1) оқу процесінде өз пікірін еркін білдіруге;

2) осы Ережені бұзғаны үшін негізсіз айыптаудан қорғауға;

3) Комитет жұмысына қатысуға.

33. Оқушыларға тыйым салынады:

1) мессенджерлерде, әлеуметтік желілерде жұмыстардың/материалдардың/тапсырмалардың/жауаптардың барлық түрлері және т. б. ұсынылатын топтарға, чаттарға, қауымдастықтарға және т. б. кіруге;

2) шынайы және жалған жұмыстарды/материалдарды/тапсырмаларды/жауаптарды және т. б. жасауға, таратуға, ұсынуға, сатуға және сатып алуға;

3) психологиялық және физикалық қысым мен манипуляциялар, аккаунттарды бұзу, шпиондық бағдарламаларды, хакерлік утилиталарды немесе жабық ақпаратқа қол жеткізу үшін басқа құралдарды пайдалану арқылы жұмыстарды/материалдарды/тапсырмаларды/жауаптарды және т. б., соның ішінде фейк/жалған жұмыстарды жасауға, таратуға, ұсынуға, сатуға және сатып алуға;

4) бағаларды/жұмыстарды/материалдарды/тапсырмаларды/жауаптарды және т. б. қолдан жасау, олардың қолжетімділігі туралы ақпараттарды таратуға;

5) біреудің зияткерлік меншігін: зерттеулерді, жобаларды, эсселерді, мақалаларды және т. б. иемденуге және жариялауға, авторлығын, тиісті дәйексөзін және дереккөзге, әдебиетке сілтемесін көрсетпей, басқалардың жұмысын плагиатпен және көшірумен айналысуға;

б) бұрын бағаланған жұмыстарды ұсынуға;

7) мектеп қоғамдастығының мүшелерін алдау және адастыру, өз жұмыстары, бағалары туралы жалған ақпарат беру;

8) басқа оқушының жұмысын қолдан жасау және бүлдіру;

9) Ережелерді бұзу бойынша топтық іс-әрекеттерді ұйымдастыруға және қатысуға: жаппай бұзушылықтарға итермелеу, алдау схемаларын құру және оларға қатысу, жұмыстарды/материалдарды/тапсырмаларды/жауаптарды ұжымдық тарату және т. б.;

10) тиісті нормативтік актілермен пайдалануға тыйым салынатын жұмыстар мен тапсырмаларды орындау кезінде электрондық, цифрлық, қағаз жеткізгіштердегі, техникалық құрылғылардағы ақпаратты пайдалануға;

11) жұмыстың мазмұны/материалдар/тапсырмалар/жауаптар және т. б. туралы ақпаратты параллельдегі соңғы сынып тапсырғанға дейін және тапсырғаннан кейін 24 сағат ішінде кез-келген байланыс/медиа арқылы ашуға немесе алуға;

12) педагог тарапынан тыйым салынған тапсырмаларды орындау кезінде автоматты түрде орындау үшін арнайы бағдарламалар мен қосымшаларды әзірлеуге және пайдалануға; жауаптарды генерациялау немесе тапсырмаларды орындау үшін боттарды, сценарийлерді, жасанды интеллектті және басқа да автоматтандырылған құралдарды қолдануға;

13) әдеп нормалары мен ережелерін елемеу - адалдық қағидаттарын саналы түрде бұзу, басқа оқушылардың ережелерді бұзуына ықпал ету немесе мұндай бұзушылықтар анықталған кезде әрекетсіздік таныту;

14) ДББҰ мен оның қоғамдастық мүшелерінің ар-намысы мен имиджіне нұқсан келтіретін академиялық адалдыққа қатысты көзқарастарын немесе мінез-құлқын білдіру.

4.5. Занды өкілдер

34. Занды өкілдер міндетті:

1) осы Ережелердің мәтінімен танысуға және оларды бұзудың салдарын білуге;

2) өз балаларының осы Ережелерді сақтауына жәрдемдесуге және академиялық адалдықты сақтаудың маңыздылығын тұрақты талқылауға;

3) академиялық адалдықты бұзудың салдарын білуге;

4) академиялық адалдық бұзылған жағдайда 2-қосымшаға және тәртіптік жаза қолдану туралы бұйрыққа сәйкес Ережені бұзу туралы актімен танысып, оған қол қоюға.

35. Занды өкілдер құқылы:

1) Ережелердің қағидаларын түсіндіру үшін мектеп әкімшілігіне жүгінуге;

2) Комитет жұмысына қатысуға.

5. Бұзушылық түрлері

36. Осы Қағидаларда академиялық адалдықты бұзудың мынадай түрлері ескеріледі:

1) плагиат:

- авторлықты растауды немесе дереккөзді көрсетуді ұсынбай, басқа көздерден жұмыстарды/материалдарды/тапсырмаларды/жауаптарды және т.б. ішінара немесе толық иеленуге.

2) сөз байласу:

- оқушының саналы немесе бейсаналы түрде басқа оқушының Ережелердің бұзуын қолдауы (жұмыстың көшірмесін жасауға мүмкіндік беру, басқа оқушы үшін жұмысты орындап тапсыру материалдарды/тапсырмаларды, жауаптарды заңсыз жолмен иелену және тарату).

Ынтымақтастық пен сөз байласу арасындағы айырмашылықты түсіну керек. Ынтымақтастық ортақ деректер мен ақпаратты пайдалана отырып, ортақ мақсат бойынша бірлесіп жұмыс істеуді білдіреді, бұл бір оқушының екіншісіне өз жұмысын бағалау үшін көшіруге және ұсынуға мүмкіндік бермейтін ашық және кооперативті мінез-құлық. Кейбір жағдайларда оқушылардың бірлескен жұмысы ынталандырылады, мысалы, зертханалық тапсырмаларды орындау кезінде, онда мәліметтер, идеялар мен стратегиялармен алмасуға рұқсат етіледі. Алайда, егер ынтымақтастық мұғаліммен келісілмесе немесе сабақ жоспарларымен қамтамасыз етілмесе, онда қорытынды жұмыс жеке болуы керек және екі немесе одан да көп оқушы өз жұмыстарында бірдей мәтіндер бере алмайды.

3) алдау:

- басқа оқушылардың жұмыстарын көшіру;
- орындалған жұмыстарды қайта ұсыну, тапсыру;
- жұмыстарды орындамаған, уақтылы орындамаған жағдайда жалған сылтаулар ұсыну;
- топтық жұмыс көзделмеген жағдайда екі немесе одан да көп оқушының жұмысты орындауы;
- басқа оқушыларға саналы түрде көмектесу, оған өз жұмысынан көшіруге мүмкіндік беру;
- өзгенің жұмысын өзінің жұмысы ретінде көрсету;
- мұғалімді орындалған жұмыстың түпнұсқасына қатысты әдейі жаңылыстыруы.

4) бағаларды, жұмыстарды/материалдарды/тапсырмаларды/жауаптарды және т. б. бұрмалау:

- тапсырмаға жауаптардың нәтижелерін, бағаларды қолдан жасау;
- жұмыстарды/материалдарды/тапсырмаларды/жауаптарды және т. б. қолдан жасау;
- деректерді қолдан жасау, яғни зерттеуді орындау кезінде сауалнама және басқа әдістердің өлшеу және бақылау нәтижелері;

- басқа оқушының жұмысын қасақана қолдан жасау немесе бұлдіру.

5) жұмыстарды алу:

- бағалау алдында, кезінде немесе одан кейін жұмыстарды/материалдарды/тапсырмаларды/жауаптарды және т. б. беру;

- басқа оқушының, педагогтың немесе үшінші тұлғалардың көмегімен бағалау алдында, кезінде және одан кейін жартылай немесе толық материал, тапсырмалар, жұмыстар, жауаптар және т. б. жасау, тарату, алу және сатып алу;

- сатып алу немесе алудың басқа жолдары арқылы материалдарды, тапсырмаларды, жұмыстарды және жауаптарды өздерінің жұмысы ретінде көрсету;

- бағаланатын жұмыстарды немесе болжамды бағаланатын жұмыстарды сатуда немесе сатып алуда көмек көрсетудің өзге де жолдары.

6) ақпаратты немесе құрылғыларды заңсыз пайдалану:

- тиісті нормативті актілерде пайдалануға тыйым салынатын жұмыстарды орындау кезінде электрондық, цифрлық, қағаз жеткізгіштерде, техникалық құрылғыларда ақпаратты пайдалану;

- кабинеттен шығару, ұрлау, алу, көшіру, компьютерден, электрондық поштадан, оның ішінде кез келген электрондық және қағаз тасымалдағыштар, педагогтың материалдарын, тапсырмаларын, жұмыстарын және жауаптарын жүктеп алу;

- тапсырылатын жұмыстарға жартылай және/немесе толық жауаптар жасау, оларды сату немесе сатып алуға қол жеткізуге көмек көрсетудің өзге де жолдары;

- жұмыстардың/материалдардың/тапсырмалардың/жауаптардың мазмұны туралы ақпаратты параллельдегі соңғы сынып тапсырғанға дейін және тапсырғаннан кейін 24 сағат ішінде кез келген байланыс/медиа арқылы ашу немесе алу;

7) академиялық тұрғыдан орынсыз мінез-құлық:

- жұмысқа жарамсыз материалды қосу немесе зерттеу жүргізу кезінде этикалық нормалар ережелерін бұзу;

- оқушыға әділетсіз артықшылық беретін немесе кез келген басқа оқушының нәтижелеріне әсер ететін кез келген басқа мінез-құлық.

6. Оқушылардың академиялық адалдығын бұзудың барлық түрлерін анықтау кезіндегі іс-қимыл тәртібі

37. Формативті бағалауға дейін, оның барысында және одан кейін академиялық адалдықты бұзудың барлық түрлері анықталған кезде:

1) педагог мектепті басқару жүйесінде (дәстүрлі журналда) академиялық адалдықтың бұзылуын тіркейді, оқушымен академиялық адалдықтың бұзылу фактісі туралы әңгімелесу жүргізеді, кейінгі бұзушылықтар кезінде ықтимал салдарлар туралы ескертеді;

2) қайта бұзылған жағдайда педагог мектепті басқару жүйесінде (дәстүрлі журналда) академиялық адалдықтың бұзылуын тіркейді, электрондық пошта арқылы оқушы мен заңды өкілдің бұзылу фактісі туралы хабарлайды;

3) жүйелі бұзушылық кезінде:

- педагог-ұйымдастырушы-куратор осы Қағидалардың 2-қосымшасына сәйкес, Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының академиялық адалдығын сақтау ережелерін бұзу туралы Акт (бұдан әрі - Қағидаларды бұзу туралы Акт) жасауға және оны тиісті заттай дәлелдемелермен және оқушы жұмысының көшірмелерімен бірге тәртіптік комиссия отырысында қарастыру үшін директордың оқу жұмысы жөніндегі орынбасарына беруге құқылы;

- тәртіптік комиссия отырысының қорытындысы бойынша ұсынымдық сипаттағы шешіммен хаттама ресімделеді, ол шешім қабылдау үшін мектеп директорына беріледі. Ережені бұзу туралы Акт, бұйрық (бар болса) оқушының жеке ісіне салынады.

38. Бөлімге және тоқсанға жиынтық бағалауға дейін, оның барысында және одан кейін академиялық адалдықты бұзудың барлық түрлері анықталған кезде:

1) педагог Ережелерді бұзу туралы Акт жасайды және тиісті заттай дәлелдемелері мен оқушылардың жұмыстарының көшірмелерімен бірге директордың оқу ісі жөніндегі орынбасарына тапсырады;

2) директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары заттай дәлелдемелері бар актіні тәртіптік комиссияның қарауына береді;

3) тәртіптік комиссия отырысының қорытындысы бойынша ұсынымдық сипаттағы шешіммен хаттама ресімделеді, шешім қабылдау үшін мектеп директорына беріледі. Акт пен бұйрық оқушының жеке іс қағаздарына салынады;

4) жұмыс қайта тапсыру құқығынсыз жойылады.

39. Сыртқы жиынтық бағалауға дейін, оның барысында және одан кейін академиялық адалдықты бұзудың барлық түрлері анықталған кезде:

1) сыртқы жиынтық бағалауды өткізгенге дейін мектеп қауымдастығы Ережелердің 38-тармағындағы 1-3 тармақшаларында көрсетілген тәртіпке сәйкес әрекет етеді;

2) сыртқы жиынтық бағалау жүргізу кезінде мектеп директорының бұйрығымен бекітілген аудитория бойынша кезекші Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының оқу жетістіктерін сыртқы жиынтық бағалауды ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес емтихандардағы бұзушылықтарды тіркеу нысанын толтырады және нысанды Емтихан комиссиясының төрағасына тапсырады. Емтихан комиссиясы үміткерді емтихан аудиториясынан шығарады. Пән бойынша жұмыс (барлық компоненттер) қайта тапсыру құқығынсыз жойылады;

3) сыртқы жиынтық бағалаудың емтихан (жазбаша және практикалық) жұмыстарын тексеру және бағалау кезінде: Аттестаттау комиссиясы осы оқушының пән бойынша жұмысын (барлық компоненттер) қайта тапсыру құқығынсыз жою туралы шешім қабылдайды;

Емтихан және аттестаттау комиссиясының құзыретіне жатпайтын өзге де мәселелерді бағалау мәселелерімен айналысатын құрылымдық бөлімше ДББҰ Басқарма отырысының қарауына шығарады.

40. Мектеп деңгейінде олимпиадаларда, конкурстарда, жарыстарда, конференцияларда және т. б. оқу, шығармашылық және спорттық мақсаттарда жұмыстарды орындағанға дейін, оның барысында және одан кейін академиялық адалдықты бұзудың барлық түрлері анықталған кезде;

1) педагог Ережелерді бұзу туралы Акт жасайды және тиісті заттай дәлелдемелермен және оқушылардың жұмыстарының көшірмелерімен бірге директордың оқу жөніндегі орынбасарына тапсырады.

2) директордың орынбасары заттай дәлелдемелері бар актіні тәртіптік комиссияның қарауына береді. Отырыс қорытындысы бойынша ұсынымдық сипаттағы шешіммен хаттама ресімделеді, ол шешім қабылдау үшін мектеп директорына беріледі. Акт, бұйрық (бар болса) оқушының жеке ісіне салынады.

Академиялық адалдық бұзылған әрбір жағдайда:

- оқушының жұмысы/нәтижесі қайта тапсыру құқығынсыз жойылады;

- оқушы одан әрі өткізілетін жарыстарға, конкурстарға, олимпиадаларға және т. б. қатысудан алынады.

41. Желілік деңгейде олимпиадаларда, конкурстарда, жарыстарда, конференцияларда және т. б. оқу, шығармашылық және спорттық мақсаттарда жұмыстарды орындау барысында академиялық адалдықты бұзудың барлық түрлері анықталған кезде:

1) педагог Ережелерді бұзу туралы Акт жасайды және тиісті заттай дәлелдемелермен және оқушылардың жұмыстарының көшірмелерімен бірге директордың орынбасарына береді;

2) ДББҰ ұйымдастыру комитеті актіде тіркелетін шешім қабылдайды;
3) ұйымдастыру комитеті шешім қабылдау үшін заттай дәлелдемелері бар ережелерді бұзу туралы актіні мектеп директорына тапсырады. Акт, бұйрық (болған жағдайда) оқушының жеке ісіне салынады.

Академиялық адалдық бұзылған әрбір жағдайда:

- оқушының жұмысы қайта тапсыру құқығынсыз жойылады;
- оқушы одан әрі өткізілетін жарыстарға, конкурстарға, олимпиадаларға және т. б. қатысудан алынады.

42. Академиялық адалдықты бұзған оқушыларға осы Ережелерде көрсетілген шаралардан басқа, Назарбаев Зияткерлік мектептерінің оқушылары үшін ішкі тәртіп ережесінде көзделген тәртіптік жаза шаралары да қолданылады.

Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының академиялық адалдықты сақтау ережелеріне 1-қосымша «Назарбаев Зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымы Басқармасының шешімінің 2024 жылғы 10 қазандағы (хаттама № 50) бектілген

Академиялық адалдық комитетінің қызметі

Академиялық адалдық комитетінің қызметі академиялық адалдық мәдениетін дамытуға, мектеп қоғамдастығының академиялық адалдық туралы хабардарлық деңгейін арттыруға, бұзушылықтардың алдын алуға, тәртіпті нығайту мәселелеріне бағытталған ақпараттық және профилактикалық іс-шараларға бағытталған.

Комитет мүшелері Ережелерді жүзеге асыруда маңызды рөл атқарады, сонымен қатар мектепте адал, этикалық және жауапты мінез-құлықтың үлгісі болып табылады.

Комитет мүшелері академиялық адалдықты сақтау үшін мектеп қауымдастығына қолдау көрсетуі керек.

Комитет келесі бағыттарға сәйкес әрекет етеді:

- мектеп қоғамдастығының назарына Ережелердің мазмұнын жеткізіп, академиялық адалдық принциптерін түсіндіреді;
- оқушыларды оқыту бойынша педагогтарға академиялық адалдықты сақтауға әдістемелік қолдау көрсетеді;
- мектеп қауымдастығын академиялық адалдықты сақтау үшін жалпы жауапкершілік туралы хабардар етеді;
- академиялық адалдықты сақтауға, бұзушылықтардың алдын алуға, тәртіпті нығайту мәселелеріне бағытталған, академиялық адалдық, зияткерлік меншік, жұмыстардың түпнұсқалығы мен қайталануы, автоплагиат және т. б. мысалдар келтіре отырып, ақпараттық және профилактикалық іс-шаралар жүргізеді;
- мектеп қоғамдастығындағы академиялық адалдық мәдениетін қолдау, кітапхана қорының ресурстарын ұсыну және бірыңғай сапа стандартын сақтау үшін академиялық жұмыстарды ресімдеудің белгіленген нысандарын сақтау бойынша педагог-кітапханашылармен өзара іс-әрекет жасайды;
- оқушыларды, педагогтарды академиялық адалдықты сақтау, өз қателіктерінен тәжірибе алу, одан әрі өсу мен даму үшін білімді қолдану бойынша қолдау шараларын жүзеге асырады;
- білім беру және әдістемелік қолдау көрсету мақсатында мектеп қоғамдастығы үшін сыртқы сарапшылармен кездесулер ұйымдастырады;
- мектеп қауымдастығының күтілетін мінез-құлқы бойынша ұсыныстарды, дұрыс дәйексөз келтіру, жұмыстарды орындау, орынсыз мінез-құлық және т. б. мысалдарды ұсынады;

- академиялық адалдықты бұзудың ықтимал салдарын, мектептің іс-әрекет тәртібін, жағдайды түзету шараларын, бағалаудың барлық түрлерінде орынсыз мінез-құлық кезіндегі салдарларды, мектеп қоғамдастығына этикалық емес практиканың салдарын, мектептегі, халықаралық практикадағы оқиғалардың мысалдарын сипаттайды;

- академиялық адалдық қағидаттары мен мәдениетін, оқушылардың академиялық мінез-құлқын сақтау мақсатында заңды өкілдерге арналған іс-шараларды және академиялық адалдықты сақтамау мысалдарын, сондай-ақ академиялық адалдықты бұзу расталған жағдайда мектептердің шараларын хабардар етеді және жүргізеді;

- академиялық адалдықты бұзу түрлері бойынша мектеп қауымдастығын хабардар етеді, ынтымақтастық пен сөз байласу арасындағы айырмашылықты мысалдар түрінде егжей-тегжейлі сипаттайды және т. б.

Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының академиялық адалдықты сақтау ережелеріне 2-қосымша «Назарбаев Зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымы Басқармасының шешімінің 2024 жылғы 10 қазандағы (хаттама № 50) бектілген

Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының академиялық адалдықты сақтау Ережелерін бұзу туралы Акт

Педагогтің аты-жөні:	Пән/Сабақ:
Телефон:	Оқушының аты-жөні:
	Сыныбы:
Бұзушылықтың сипаттамасы (оның ішінде күні, уақыты және орны):	
Заттай дәлелдемелер тізімі:	
Педагогтің қолы және күні:	
Оқушының қолы және күні:	
Заңды өкілдің қолы және күні:	
41-тармаққа сәйкес жұмыстар кезіндегі ұйымдастыру комитетінің ескертпелері:	
Ұйымдастыру комитетінің уәкілетті тұлғасының қолы және күні:	